

Årsrapport 2023

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Rapport från
stadsrevisionen

Dnr: RVK 2024/29

Den kommunala revisionen är kommunfullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolagsstyrelser. Stadsrevisionen i Stockholms stad granskar nämnders och styrelserns ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt kommunfullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna, lekmannarevisorerna och revisionskontoret (de sakkunniga biträdena).

I årsrapporter för nämnder och bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras löpande.

All rapportering finns på stadsrevisionens hemsida, start.stockholm/revision. Det går även att prenumerera på Stadsrevisionens informationsbrev genom att anmäla intresse via e-postmeddelande till revision.rvk@stockholm.se.

Till

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Årsrapport 2023

Revisorerna i revisorsgrupp 2 har avslutat revisionen för miljö- och hälsoskyddsnämndens verksamhet under 2023.

Revisorerna har den 25 mars 2024 behandlat bifogad årsrapport och överlämnar den till miljö- och hälsoskyddsnämnden för yttrande senast den 28 juni 2024.

På uppdrag av revisorerna i revisorsgrupp 2.

Mia Sydow Mölleby
Ordförande

Tomasz Czarnik
Sekreterare

Sammanfattning

Årligen prövar revisionen om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om den interna styrningen och kontrollen varit tillräcklig samt om nämndernas räkenskaper är upprättade enligt stadens anvisningar.

Verksamhet och ekonomi

Det ekonomiska och verksamhetsmässiga resultatet bedöms, utifrån genomförd granskning, sammantaget som i allt väsentligt tillfredsställande. Bedömningen grundar sig på om resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål för verksamheten samt om lagstiftning och andra föreskrifter efterlevts.

Nämnden bidrar till att uppfylla samtliga tre inriktningsmål och samtliga 16 verksamhetsområdesmål uppfylls. Revisionskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges mål har uppnåtts.

Intern kontroll

Den interna styrningen, uppföljningen och kontrollen bedöms, utifrån genomförd granskning, vara i huvudsak tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i nämndens styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Under året har revisionskontoret granskat förtroendekänsliga poster, löneprocessen samt behörighets- och attesthantering. Det har inte framkommit några väsentliga avvikelser i granskningarna. Granskning av nämndens förebyggande arbete mot hot och våld visar att följsamheten till rutiner och arbetssätt bör stärkas.

Räkenskaper

Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Revisionskontoret har följt upp hur nämnden har hanterat de rekommendationer som lämnats i tidigare granskningar. Uppföljningen visar att nämnden har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	2
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.2 Ekonomiskt resultat.....	4
2.2.1 <i>Driftverksamhet</i>	4
3. Intern kontroll	5
4. Räkenskaper.....	7
5. Uppföljning av tidigare års granskning	8
Bilaga 1 Årets granskning	9
Bilaga 2 Uppföljning av lämnade rekommendationer	12
Bilaga 3 Bedömningskriterier	14

1. Årets granskning

Revisorerna bedömer årligen om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om nämndens interna kontroll är tillräcklig. Dessutom görs en bedömning av om nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

Bedömningen baseras på en granskning av nämndens verksamhetsberättelse och på övriga granskningar som genomförts under året, se bilaga 1. Revisionen har även följt upp hur nämnden har hanterat de rekommendationer som lämnats i tidigare års granskningar, se bilaga 2.

Revisionen har utförts enligt kommunallagen, andra tillämpliga lagar, reglementet samt god revisions sed i kommunal verksamhet. Revisionen har utgått från revisionsplanen som fastställts av revisorsgrupp 1. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 3.

Revisorerna träffade våren 2023 nämndens presidium för genomgång av 2022 års granskning och avstämning inför 2023. Under hösten 2023 har revisorerna även träffat hela nämnden för en dialog om revisorernas uppdrag och nämndens ansvarsområden.

I granskningen har revisorerna biträtt av stadens revisionskontor. Granskningen har genomförts av granskningsledare Sofie Hemberg med flera vid revisionskontoret och konsult Sofia Nylund vid PwC.

Årsrapporten har faktakontrollerats av förvaltningsledningen.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt görs en bedömning av om nämndens resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål samt om nämnden följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Miljö- och hälsoskyddsnämnden bedöms i allt väsentligt ha uppnått det verksamhetsmässiga resultatet. Nämnden har avrapporterat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse.

Nämnden redovisar att de bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges tre inriktningsmål. Nämnden bedömer att samtliga av fullmäktiges 16 mål för verksamhetsområdet har uppfyllts.

Nämndens kärnverksamhet inryms till största delen i kommunfullmäktiges inriktningsmål ” Ett grönt och fossilfritt Stockholm som leder en rättvis klimatomställning”. Av nämndens rapportering framgår, liksom föregående år, att årsmålen för indikatorerna gällande andel vattenförekomster som följer miljö kvalitetsnormerna för kemisk och ekologisk status inte uppnås. Enligt nämndens rapportering förklaras utfallet av att det fysiska åtgärdsarbetet inte har påbörjats eller pågår i tillräcklig utsträckning. Vidare beskrivs att det tar tid innan åtgärder ger mätbara effekter i vattenkvalitet.

Nämnden rapporterar vidare att tre av kommunfullmäktiges indikatorer inom samma verksamhetsområde delvis uppnås. En av indikatorerna avser badvattenkvalitet där utfallet förklaras av höga nederbörds mängder under årets badsäsong.

Nämnden har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt. Revisionskontorets granskning visar att det finns grund för nämndens målbedömning.

Nämndens huvudsakliga ansvar omfattar bland annat att bedriva tillsyn enligt miljöbalken. I revisionskontorets granskning föregående år av hälsoskyddstillsyn noterades att nämnden inte bedrev systematisk tillsyn av inomhusmiljön i vissa boenden så som LSS-bostäder, HVB-hem och äldreboenden. Årets uppföljande granskning visar att ett sjuttioal inspektioner har genomförts vid vård- och omsorgsboenden under 2023. Tillsynen resulterade i att ca 30 verksamheter fått minst en allvarlig anmärkning. Anmärkningarna har exempelvis omfattat bristande förbyggande rutiner för legionella, brister i ventilationen, buller, fukt eller

inomhustemperatur. Utifrån vidtagna åtgärder bedöms rekommendationerna som åtgärdade.

Kommunfullmäktiges verksamhetsområdesmål ”Stockholm ska vara en stad där den biologiska mångfalden ökar” bedöms som uppfyllt. Revisionskontorets granskning av biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen visar att nämnden bidrar till att hänsyn tas till biologiskt mångfald i plan- och exploateringsprocessen. Nämnden rekommenderas dock att tillsammans med exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden ta fram en analys av hur stadens planerade utbyggnad kommer att påverka den blågröna infrastrukturen och ekologisk särskilt betydelsefulla områden på längre sikt.

2.2 Ekonomiskt resultat

Det ekonomiska resultatet bedöms, utifrån genomförd granskning, som i allt väsentligt tillfredsställande.

2.2.1 Driftverksamhet

Nämnden redovisar följande utfall och avvikelser för år 2023:

Driftverksamhet (mnr)	Budget 2023	Utfall 2023	Avvikelse 2023	Avvikelse 2023, %	Budget-avvikelse 2022, %
Kostnader	295,7	290,1	5,6	1,9 %	0 %
Varav kapital-kostnader	1,6	1,7	- 0,1	- 6 %	9 %
Intäkter	140	134	6	4,3 %	7 %
Verksamhetens nettokostnader	161,8	156,3	5,5	3,4 %	6 %

Miljö- och hälsoskyddsnämndens ekonomiska utfall avviker med + 5,5 mnr i förhållande till fullmäktiges budget. Revisionskontoret konstaterar att kommunfullmäktiges mål om budgetföljsamhet har uppnåtts. Nämndens ekonomiska utfall beror på avvikelser inom verksamhetsområdena stadsmiljö samt miljö- och hälsoskydd.

Avdelningen stadsmiljö redovisar ett överskott om 6,7 mnr. Enligt nämndens redovisning förklaras utfallet av minskade kostnader för bland annat konsulter och personal samt av ökade intäkter från slutredovisade externfinansierade projekt och från tillsyn av förorenad mark. Verksamhetsområdet miljö- och hälsoskydd uppvisar ett överskott om 2,6 mnr vilket förklaras av ökade intäkter till följd av att flera debiterbara ärenden hunnit hanteras under året.

Nämnden har beskrivit och analyserat avvikelserna mot budget på ett tillfredsställande sätt.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt görs en bedömning av hur nämnden tar ansvar för att det finns en intern kontroll som leder till måluppfyllelse och regel- efterlevnad. Den samlade bedömningen är att nämndens styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten i huvudsak har varit tillräcklig.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga samt oavsiktliga fel. Det finns rikt- linjer och rutiner som ska bidra till att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs. Uppföljning av den tidigare granskningen gällande ärendebalans och ärendehantering visar att åtgärder har vidtagits vad gäller rutiner för hantering och uppföljning av klagomålsärenden. Bland annat har rutiner tydliggjorts vad gäller hantering, uppföljning och kontroll av klagomålsärenden.

Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns i huvudsak systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner. Revisions- kontorets granskning av nämndens förebyggande arbete mot hot och våld inom ramen för livsmedelsinspektionen visar dock på ett antal utvecklingsområden. Bland annat bör arbetet med följsamhet till rutiner och arbetsätt samt incidentrapportering av riskobservation- er, tillbud och incidenter vad gäller hot och våld utvecklas. Detta för att stärka systematiken i hur risker för hot och hot om våld inför upprättande av nämndens internkontrollplan fångas upp.

Nämnden genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risk- er och beskriver hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Nämnden har i sin internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. Under året har inga avvikelser påträffats i nämndens uppföljning. Vidare har nämnden system och rutiner för uppföljning av verksamhet som uppdragits åt annan att utföra.

I sin väsentlighets- och riskanalys har nämnden identifierat ett antal oönskade händelser med riskvärde nio eller högre. I enlighet med stadens tillämpningsanvisningar har riskminskande åtgärder tagits fram för samtliga risker. Åtgärderna ska enligt tillämpnings- anvisningarna genomföras och resultatet dokumenteras. Av årets granskning framgår att arbetet med att vidta de riskminimerande åtgärderna behöver utvecklas och uppföljning dokumenteras.

Nämndens ekonomiska utfall avviker från den prognos som redovisades vid tertialrapport 2. Avvikelsen uppgår till 3 procent

och förklaras i huvudsak av ökade tillsynsintäkter. Nämndens prognossäkerhet bedöms därför inte varit tillräcklig. För att öka nämndens prognossäkerhet av intäkter har en beredningsgrupp tillsatts i syfte att undersöka anledningarna till utfallet.

Nämnden har i övrigt en i huvudsak tillräcklig uppföljningsstruktur. Rapporteringen i tertiärrapporter och verksamhetsberättelse ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Under året har tre granskningar genomförts inom nämndens ekonomi- och personaladministrativa processer. Dessa är behörighet och attest i ekonomisystemet, förtroendekänsliga poster och löneprocessen. I granskningarna har inga väsentliga avvikelser påträffats. Mer information om samtliga granskningar som genomförts under året finns i bilaga 1.

4. Räkenskaper

I detta avsnitt görs en bedömning av om nämndens räkenskaper är upprättade i enlighet med stadens anvisningar och regler för ekonomisk förvaltning. Detta innebär att räkenskaperna bör vara upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följa god redovisningssed.

Räkenskaperna bedöms vara upprättade i enlighet med stadens anvisningar.

5. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av nämndens verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionen gör årligen uppföljningar för att bedöma om nämnden har vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. Rekommendationerna redovisas i bilaga 2.

Uppföljning visar att nämnden har vidtagit åtgärder utifrån revisionens rekommendationer.

Bilaga 1 Årets granskning

Granskningar under perioden april 2023 - mars 2024

Förebyggande arbete mot hot och våld

En granskning har genomförts av nämndens arbete för att förebygga, förhindra och hantera hot och våld mot anställda på avdelningen för livsmedelskontroll. Granskningen visar att nämnden delvis har ett ändamålsenligt arbete. Bedömningen grundas på att nämnden har identifierat risker för hot och våld samt har rutiner och arbetssätt för att hantera dessa, dock behöver följsamheten till rutinerna och arbetssätten stärkas. Vidare saknas ett fungerande arbete med incidentrapportering, vilket är av vikt för att kunna följa upp och förebygga hot och våld mot anställda.

Arbetsmiljöverket framhåller risken för att inspektörer och representanter för myndigheter, så som livsmedelsinspektörer, utsätts för hot eller hot om våld. Arbetsgivaren har inom ramen för sitt arbetsgivaransvar skyldighet att förebygga hot och våld. Arbetsmiljöverkets föreskrifter (AFS 1993:2) om ”Våld och hot i arbetsmiljön” anger att arbetsgivare ska utreda de risker för våld eller hot om våld som kan finnas i arbetet. Nämnden har identifierat risker för hot och hot om våld. Granskningen visar dock att det systematiska arbetet för att fånga upp risker för hot och hot om våld i nämndens verksamhet, inför upprättande av internkontrollplanen, kan utvecklas. Vidare bör kopplingen mellan riskanalys och kontrollarbete stärkas för att se till att de kontroller som används svarar mot identifierade risker. Granskningen visar att normerande samtal och erfarenhetsutbyte behövs i större utsträckning, för var gränsen går för en hotfull situation.

Föreskrifterna (AFS1993:2 och 2001:1) anger att det ska finnas särskilda säkerhetsrutiner för arbete som kan medföra risk för våld eller hot om våld. Rutinerna ska vara kända av alla arbetstagare som kan bli berörda av riskerna. Det finns rutiner och arbetssätt för att förebygga, förhindra och hantera att anställda utsätts för hot eller hot om våld. Av granskningen framkommer att rutinerna i huvudsak är kända. Dock bör följsamheten i vissa delar utvecklas, exempelvis vad gäller incidentrapportering.

Arbetsgivaren är skyldig att kartlägga vilka risker som finns för hot och våld på arbetsplatsen och vidta åtgärder utifrån dessa. Ett av tillvägagångssätten för att kartlägga risker är incidentrapportering. Från revisionskontorets granskning framkommer det att inga incidenter vad gäller hot eller hot om våld har rapporterats från avdelningen för

livsmedelskontroll. Genom granskningen konstateras att det finns risk för underrapportering av riskobservationer, tillbud och incidenter vad gäller hot och våld. För att möjliggöra uppföljning och för att nämnden och förvaltningen ska få en tillförlitlig bild av förekomsten av hot och våld behöver säkerställas att rapportering sker enligt stadens och förvaltningens riktlinjer för incidentrapportering.

Nämnden rekommenderas att:

- Säkerställa att rutiner och riktlinjer för incidentrapportering följs.
- Tydliggör kopplingen mellan identifierade risker och kontrollaktiviteter vad gäller hot och hot om våld inom arbetet för intern kontroll.
- I större utsträckning skapa forum för dialog kring förekomsten och effekterna av hot och hot om våld i den psykosociala arbetsmiljön.

Behörighet och attest i ekonomisystemet

En granskning har genomförts av hanteringen av behörigheter och attesträtter i ekonomisystemet. Granskningen visar att det finns en aktuell och undertecknad attestförteckning. Det finns även, i enlighet med stadens rutiner, ett attestkort för förvaltningschefen samt att behöriga har attesterat granskade fakturor. Vidare noteras att uppföljning av behörigheter har skett enligt stadens rutiner.

Löneprocessen

En granskning har genomförts av löneprocessen. Granskningar visar inte på några avvikelser avseende de rutiner och kontroller som granskats. Inga väsentliga brister har vidare noterats avseende uppföljning av registeranalysen.

Förtroendekänsliga poster

En granskning har genomförts av redovisning av förtroendekänsliga poster, där urvalet varit intern representation under perioden januari till oktober 2023. Granskningen har gjorts med avseende på kontering, deltagare, syfte, momsavdrag samt attestants oberoende, det vill säga att attestanten själv inte deltagit.

Genomförda stickprovskontroller visar att granskade transaktioner är korrekt hanterade i enlighet med stadens anvisningar. För de transaktioner som granskats bedöms inriktning och omfattning som rimlig utifrån stadens anvisningar. Utifrån granskningen bedöms tidigare års rekommendation som åtgärdad.

Biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen (revisionsrapport 2023:3)

Stadsrevisionen har granskat hur nämnder och bolag integrerar och tar hänsyn till biologisk mångfald i processerna för fysisk planering och exploatering. Den samlade bedömningen är att det finns en styrning för att integrera och ta hänsyn till biologisk mångfald i processerna för fysisk planering och exploatering. Det finns dock en målkonflikt mellan att bevara och stärka den biologiska mångfalden och att nå stadens mål om bostadsproduktion.

Av revisionsrapporten framgår att miljö- och hälsoskydds nämnden rekommenderas att:

- Tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ta fram en analys av hur stadens planerade utbyggnad kommer att påverka den blågröna infrastrukturen och ekologisk särskilt betydelsefulla områden på längre sikt.

Miljö- och hälsoskydds nämnden svarade i sitt yttrande, d.nr 2023/82, att granskningen ger en rättvisande bild av hur biologisk mångfald hanteras i stadens processer för fysisk planering och exploatering. För mer information om granskningen, se rapporten Biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen (revisionsrapport 2023:3).

Hela revisionsrapporten finns att tillgå på: <https://start.stockholm/om-stockholms-stad/politik-och-demokrati/revision/revisionsrapporter/>

Bilaga 2 Uppföljning av lämnade rekommendationer

Grundläggande och fördjupad granskning

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
År 2023	<p>Förebyggande arbete mot hot och våld Nämnden rekommenderas att säkerställa att rutiner och riktlinjer för incidentrapportering följs.</p> <p>Nämnden rekommenderas att tydliggöra kopplingen mellan identifierade risker och kontrollaktiviteter vad gäller hot och hot om våld inom arbetet för intern kontroll.</p> <p>Nämnden rekommenderas att i större utsträckning skapa forum för dialog kring förekomsten och effekterna av hot och hot om våld i den psykosociala arbetsmiljön.</p>	Se kommentar	Rekommendationerna följs upp under 2024.
År 2022	<p>Hälsoskyddstillsyn av lokaler för utbildning, vård och annat omhändertagande Nämnden rekommenderas att utveckla arbetet med och planera för regelbunden tillsyn av lokaler för vård och omsorg utifrån risk för människors hälsa.</p> <p>Nämnden bör utveckla arbetet med utvärdering av tillsyn av lokaler för utbildning, vård och omsorg, samt säkerställa att denna dokumenteras.</p> <p>Nämnden bör säkerställa att behovsutredningen omfattar hela nämndens ansvarsområde enligt miljöbalken.</p> <p>Rekommendationerna bedöms som åtgärdade.</p>	Ja	<p>Den uppföljande granskningen visar att nämnden har vidtagit åtgärder för att omhänderta rekommendationerna. Samtliga LSS-boenden, HVB-hem och äldreboenden i staden har inventerats och tillsynsinsatser prioriterats och genomförts. Återkommande tillsyn är planerad enligt intervall.</p> <p>Arbetet med utvärdering har utvecklats. Resultatet från genomförda inspektioner dokumenteras och sammanställs. Kontinuerliga möten för att följa tillsynsarbetet, diskutera bedömningar och eventuella behov av att revidera tillsynsmaterialet sker löpande.</p> <p>Strukturen för att upprätta behovsutredning har setts över i syfte att säkerställa att den omfattar hela nämndens ansvarsområde.</p>
År 2022	<p>Inköpsprocessen Nämnden bör säkerställa att betalning av leverantörsfakturer sker i enlighet med betalningsvillkor.</p> <p>Rekommendationen bedöms som åtgärdad.</p>	Ja	<p>Årets uppföljande granskning visar att betalning av leverantörsfakturer ingår i förvaltningens periodiska internkontroll. Verifiering har skett av kontrollens detaljplanering och logg, vari framgår vilka kontroller som ska genomföras, hur ofta, av vem och var kontrollens resultat dokumenteras. För betalning av leverantörsfakturer sker månatliga kontroller.</p> <p>Årets uppföljning visar inte på några väsentliga avvikelser. De kontrollerade fakturorna har i allt väsentligt betalats i tid enligt stadens villkor.</p>
År 2020	<p>Ärendebalans och ärendehantering Nämnden rekommenderas att se över behov av rutiner för hantering av klagomål på störning av exempelvis exploateringsprojekt, väg-, spår- och flygtrafik samt av avfall.</p> <p>Därtill säkerställa att systematisk uppföljning och kontroll sker av handläggning rörande myndighetsutövning mot enskilda.</p> <p>Rekommendationerna bedöms som åtgärdade.</p>	Ja	Den uppföljande granskningen visar att det finns rutiner och arbetssätt för hantering, uppföljning och kontroll av klagomål inom väg-, spår- och flygtrafik, byggbullerklagomål samt klagomål på avfall.

Årsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/Delvis/Nej)	Kommentar
År 2020	Förtroendekänsliga poster Nämnden rekommenderas säkerställa att stadens anvisningar och regler följs vad gäller redovisning av transaktioner som avser resor och konferenser, utbildning samt representation. Rekommendationen bedöms som åtgärdad.	Ja	Genomförda stickprovskontroller visar att granskade transaktioner i allt väsentligt är korrekt hanterade avseende kontering, deltagare, syfte, momsavdrag samt attestants oberoende. För de transaktioner som granskats bedömer vi inriktning och omfattning som rimlig utifrån stadens anvisningar.

Revisionsrapport

Revisionsrapport	Rekommendation	Åtgärder vidtagits (Ja/delvis/nej)	Kommentar
Nr 3/2023	Biologisk mångfald i stadsbyggnadsprocessen Nämnden rekommenderas att tillsammans med stadsbyggnadsnämnden och exploateringsnämnden ta fram en analys av hur stadens planerade utbyggnad kommer att påverka den blågröna infrastrukturen och ekologisk särskilt betydelsefulla områden på längre sikt.	Se kommentar	Rekommendationen följs upp under 2024.

Bilaga 3 Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Analysen i rapporten är underlag till revisorernas slutliga bedömning av revisionsobjektens ansvarstagande. Revisorerna kan:

- tillstyrka att ansvarsfrihet beviljas
- rikta anmärkning
- avstyrka att ansvarsfrihet beviljas

Detta redovisas i revisionsobjektets revisionsberättelse.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, beslut och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.

Bedömning:

I allt väsentligt tillfredsställande	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.
Delvis tillfredsställande	Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.
Inte tillfredsställande	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd, förvaltningsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden:

- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.
- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och för att förhindra avsiktliga/oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför årliga analyser som fångar upp väsentliga risker och hur de ska hanteras för att verksamhetens mål ska uppnås. Nämnden har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning

Bedömningen ges utifrån en tregradig skala, i huvudsak tillräcklig, delvis tillräcklig eller inte tillräcklig.

I huvudsak tillräcklig	Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer behöver åtgärdas.
Delvis tillräcklig	Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Påpekade brister behöver åtgärdas utifrån lämnade rekommendationer.
Inte tillräcklig	Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.

Räkenskaper

Att nämndens räkenskaper är upprättade enligt stadens anvisningar. Detta innebär att räkenskaperna bör vara upprättade enligt lag om kommunal bokföring och redovisning samt följa god redovisningssed.

Om stadens anvisningar strider mot lag eller god sed riktas kritiken mot kommunstyrelsen.

Bedömning

Bedömning görs av om nämndens räkenskaper är upprättade enligt staden anvisningar.

Upprättade enligt anvisningar	Det kan förekomma mindre avvikelser. Ev. rekommendationer ska åtgärdas.
Ej upprättade enligt anvisningar	Väsentliga brister finns som behöver åtgärdas så fort som möjligt utifrån lämnade rekommendationer.